

**PROGRAM OBILJEŽAVANJA
MEĐUNARODNOG DANA BORBE PROTIV HOMOFOBIJE, BIFOBIJE I TRANSFOBIJE (IDAHOT)
U BOSNI I HERCEGOVINI
MAJ 2017.**

Od 2005. godine, 17. maj se obilježava kao međunarodni dan borbe protiv homofobije i transfobije. Ovaj dan se obilježava u više od 130 zemalja u svijetu, a službeno su ga priznale mnoge zemlje, kao i Europski parlament. Dana 17. maja 1990. godine, Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) je skinula homoseksualnost sa liste mentalnih bolesti u posljednjem izdanju Međunarodne klasifikacije bolesti.

Međunarodni dan borbe protiv homofobije i transfobije je podsjetnik na važnost LGBTI ljudskih prava diljem svijeta. Taj dan je također povod mnogim različitim akcijama koje ukazuju na diskriminaciju i nasilje s kojima se LGBTI osobe svakodnevno suočavaju.

LGBTI osobe čine oko 10% stanovništva svake zemlje, uključujući i Bosnu i Hercegovinu. Ipak, LGBTI BiH građani/ke najčešće ostaju potpuno nevidljivi/e u društvu zbog nasilja, straha, isključenosti i diskriminacije.

U protekle dvije godine, Bosna i Hercegovina i njeni entiteti počeli su da rade na suzbijanju homofobije i transfobije, ali u pitanju su tek osnovne mјere kojima bi se unaprijedio položaj LGBTI osoba. Nažalost, većina ovih mјera još uvijek je skoncentrisana isključivo na borbu protiv nasilja i diskriminacije, te se nije radilo na zakonodavnim rješenjima i programima kojima bi se obezbijedila *de facto* ravnopravnost LGBTI bh. građana/ki sa njihovim cisrodnim i heteroseksualnim sugrađanima/kama. Naše susjedne zemlje su daleko naprednije u tom pogledu. Povorka ponosa se organizira u Hrvatskoj već deset godina za redom, a istospolni parovi mogu stupiti u zakonski priznato partnerstvo. Također, proces promjene oznake spola na ličnim dokumentima znatno je olakšan u Hrvatskoj te ne podrazumijeva prolazak potpune medicinske prilagodbe. Crna Gora je prva zemlja u našem okruženju koje je na državnom nivou usvojila strategiju i akcijski plan za unapređenje života za LGBTI osobe. Srbija i Crna Gora pokrivaju troškove medicinske prilagodbe spola kroz redovno zdravstveno osiguranje svojim transeksualnim građanima/kama.

Ovog maja svim svojim aktivnostima zahtijevamo od BiH, njenih entiteta, kantona i Brčko distrikta da počnu intenzivno raditi na pitanjima od značaja za ljudska prava i svakodnevni život LGBTI osoba u BiH. Ne smijemo dopustiti da BiH bude izolirani slučaj u obitelji europskih zemalja koje garantuju jednaka prava svim svojim građanima/kama, bez obzira na njihovu seksualnu orijentaciju, rodni identitet ili spolne karakteristike.

Kad?	Šta?	Gdje?	Kontakt osoba
Ponedjeljak 08.05. 17:30	<p>Radionica pravljenja transparenata</p> <p>Povodom protestnog marša koji će se održati 13.05., organizujemo radionicu pravljenja transparenata, kako bismo što bolje pripremili poruke i vizuelni dio protesta.</p> <p>Ova aktivnost podržana je od strane Fonda otvoreno društvo BiH i Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju.</p>	Sarajevski otvoreni centar	Sarajevski otvoreni centar Lejla Huremović lejla@soc.ba 033/551-000
Od 01.05. do 31.05.	<p>Online kampanja</p> <p>Online kampanjom, kroz formu videa, u kojoj će učestvovati javne osobe iz Tuzle, skrenućemo pažnju na govor mržnje i diskriminaciju sa kojom se svakodnevno susreću LGBTI osobe.</p>	Društvene mreže	Tuzlanski otvoreni centar Dajana Bakić dajana@toc.ba

Od 03.05. do 17.05.	<p>Bilbord i online kampanja <i>Ljubav čini porodicu</i></p> <p>Ovom kampanjom želimo da skrenemo pažnju na neophodnost podrške LGBTI osobama u njihovim porodicama, ali takođe da poručimo da porodici čini ljubav, bilo da dolazi iz porodica, ili od naših prijatelja_ica, partnera_ica. Gdje ima ljubavi, ima i solidarnosti i podrške i porodice.</p> <p>Ova aktivnost podržana je od strane Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju.</p>	Sarajevo + Društvene mreže	Sarajevski otvoreni centar Lejla Huremović lejla@soc.ba 033/551-000
Subota 13.05. 12:00	<p>Protestni marš protiv nasilja nad LGBTI osobama: <i>NASILJE NIJE NORMALNO</i></p> <p>Sve češće smo svjedoci_kinje nasilja nad LGBTI osobama, kako od različitih grupa i pojedinca, tako i od članova porodice. Zbog toga je od velikog značaja podizanje svijesti o prisutnosti nasilja i borba za njegovo smanjenje. Pozivamo sve ljudе da nam se pridruže, da zajedno pošaljemo poruku da je nasilje nedopustivo.</p> <p>Ova aktivnost podržana je od strane Fonda otvoreno društvo BiH i Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju.</p>	Ruta marša će biti naknadno objavljena	Sarajevski otvoreni centar Lejla Huremović lejla@soc.ba 033/551-000
Subota 13.05. 22:00	<p>Gay&straight i svakako friendly party: <i>Rozi dernek</i></p>	Lokacija će biti naknadno objavljena	Sarajevski otvoreni centar qSport

	<p>Cilj je povezivanje i izgradnja zajednice te omogućavanje sigurnog prostora gdje LGBTI osobe mogu razmijeniti iskustva, upoznati se i osnažiti.</p> <p>Ova aktivnost podržana je od strane Fonda otvoreno društvo BiH i Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju.</p>		<p>Nikola Kuridža nikola@soc.ba 033/551-000</p> <p>Lejla Huremović lejla@soc.ba</p>
Utorak 16.05. 11:00	<p>Press konferencija: Predstavljanje Rozog izvještaja 2017. - Godišnjeg izvještaja o stanju ljudskih prava LGBTI osoba u BiH</p> <p>Sarajevski otvoreni centar svake godine izdaje <i>Rozi izvještaj</i>, godišnji izvještaj o stanju ljudskih prava LGBTI osoba u BiH. Povodom 17. maja, razgovarat ćemo o pozitivnim i negativnim događajima koji su obilježili borbu za ljudska prava LGBTI osoba u 2016. godini i početkom 2017. Poseban naglasak bit će stavljen na mjere i aktivnosti koji trebaju biti poduzeti u 2017. da bi se osigurala jednakost LGBTI osoba u bh. društvu.</p> <p>Ova aktivnost podržana je od strane Ambasade Kraljevine Nizozemske.</p>	<p>Parlament Federacije BiH Hamdije Kreševljakovića br. 3</p>	<p>Sarajevski otvoreni centar Vladana Vasić vladana@soc.ba 033/551-000</p>

Srijeda 17. 05.	<i>Ulična akcija</i> Ljubav čini porodicu Ovom akcijom želimo da skrenemo pažnju na potrebu podrške LGBTI osobama u njihovim porodicama, ali takođe da poručimo da porodici čini ljubav, bilo da dolazi iz porodica, ili od naših prijatelja_ica, partnera_ica. Gdje ima ljubavi, ima i solidarnosti i podrške i porodice.	Tuzla	Tuzlanski otvoreni centar Dajana Bakić dajana@toc.ba
Srijeda 17. 05. 18:00	Živa biblioteka Biblioteka je zamišljena kao edukacija kroz razgovor sa osobama različitih rodnih identiteta i seksualnih orijentacija iz više zemalja. Cilj je ukazati na postojanje cijelog spektra rodnog izražavanja te seksualnih orijentacija, razgovor o istima, razbijanje stigmi, suzbijanje predrasuda i diskriminacije, te ukazivanje na kontrast tolerancije i razine homofobije u različitim zemljama svijeta. Projekat se ostvaruje u suradnji sa United World Collegeom (UWC) u Mostaru.	OKC Abrašević Mostar	LibertaMo Ružica Petrušić libertamo14@gmail.com

Srijeda 17.05. 19:00	Izložba: "Gender? Transgender? Kristofera Andrića Sam umjetnik kaže: "Grafika je fluidna, isto kao što rodni identitet može biti fluidan. Različitim grafičkim tehnikama prikazana je kritika na društvo prema raznolikostima od uobičajenog. Sam rad prati spoj psiholoških <i>deformiteta</i> i savršenosti kako se određena individua osjeća sa svojim rodnim identitetom. Kroz portret i figuru pokušava se prikazati psihološko stanje transrodnih osoba u BiH. Njihove svakodnevne borbe, iskrenost i borba za ravnopravno mjesto".	OKC Abrašević Mostar	LibertaMo Kristofer Andrić andric.kristofer@gmail.com
Srijeda 17.05.	Stripovi o LGBTI diskriminatornom sadržaju u udžbenicima za srednje škole Kantona Sarajevo Fondacija Cure je u 2016. godini napravila istraživanje pod nazivom „O čemu šutimo kada šutimo o pravima LGBTI osoba u udžbenicima“, gdje su istraženi srednjoškolski udžbenici na području Kantona Sarajevo i uočen veliki broj stereotipa i predrasuda u kontekstu prava LGBTI osoba. Htjeli smo pokazati kako i u kolikoj mjeri su u udžbenicima predstavljeni sadržaji iz širokog spektra LGBTQI pitanja i prava. Po rezultatima istraživanja napravljeni su satirični stripovi koji pokazuju absurdnost pronađenih sadržaja i predlažu mogućnost djelovanja.	Društvene mreže i mediji	Fondacija Cure Marija Vuletić marija@fondacijacure.org

Srijeda 17.05.	<p>Zajednička tematska sjednica povodom 17. maja – Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije</p> <p>Biti lezbejka, gej, biseksualna, transrodna i interspolna osoba u BiH – konkretne preporuke za djelovanje institucija</p> <p>Zajednička komisija za ljudska prava i Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u saradnji sa Agencijom za ravnopravnost spolova BiH, UNDP u BiH i Sarajevskim otvorenim centrom organizuje tematsku sjednicu povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije. Na ovoj tematskoj sjednici govorit će se o stanju ljudskih prava LGBTI osoba u BiH i preporukama navedenim u <i>Specijalnom izvještaju o pravima LGBTI osoba u BiH</i> Institucije ombudsmena za ljudska prava BiH i <i>Biti LGBTI osoba u BiH – izvještaj za BiH</i> UNDP u BiH. Sarajevski otvoreni centar na ovoj sjednici govorit će o ljudskim pravima transrodnih osoba u BiH i predstaviti će <i>Prijedlog Okvirnog zakona o rodnom identitetu u BiH</i>.</p> <p>Ova aktivnost realizuje se uz podršku Astrea Lezbejske fondacije za pravdu i UNDP BiH.</p>	Parlamentarna skupština BiH Trg Bosne i Hercegovine 1 Sarajevo 71000	Sarajevski otvoreni centar Vladana Vasić vladana@soc.ba
-------------------	---	--	---

Petak 19.05. 13:00	Predstavljanje lokalnih mjera institucijama grada Banja Luka Događaj se organizuje u sklopu projekta (Ne)vidljive manjine – Nulta tolerancija prema diskriminaciji LGBT osoba, koji Helsinški odbor za ljudska prava RS realizuje u saradnji sa Asocijacijom za demokratske inicijative.	Banja Luka	Mirjana Ćuskić mirjana.hchr@gmail.com Vesna Malešević unsageto@gmail.com 065 730 343
Petak 19.05. 19:00	Otvaranje izložbe fotografija Vasse Vujovića Vasso je vizuelni umjetnik i student Akademije umjetnosti Novi Sad. Pored modne i konceptualne fotografije bavi se i režijom. Njegov rad je inspirisan modom i prožet ljepotom, mladošću, seksualnošću i emocijama kroz elemente nove estetike, simbolike i introspektivnih motiva. Saradivao je s nekoliko dizajnera i brendova, bavi se i muzičkom produkcijom.	Banja Luka	Miladina Grujić Vesna Malešević unsageto@gmail.com 065 730 343
Petak 19.05. 20:00	Plesni performans Jovane Trninić Strah, neprihvatanje, nezadovoljstvo, lažno predstavljanje! Izlazak iz svega što nas koči, svega što nismo, svega što ne želimo biti! Sloboda, ljubav i pobjeda! Kroz ove emocije putovaćemo uz plesni performans u želji da ispričamo priču jezikom koji govori ples. Nastup Luke Black	Banja Luka	Miladina Grujić Maja Kiuk nvo.buka@gmail.com

	<p>Njegova muzika protkana je snažnim vokalom koji nosi dozu sjete i zaraznim sint melodijama u kombinaciji sa klasičnim klavirskim notama i jakim basom. Njegovi singlovi se emituju diljem svijeta. Svojom kreativnošću i muzikom Luke Black je predstavnik svoje generacije tzv. millennials koji ne trpe pritisak javnosti, vremena i prostora u kome stvaraju.</p> <p>Nastup The Tronic Lab</p> <p>Muzička labaratorijska grupa iz Beograda predstaviće se na ovogodišnjem IDAHOT-u sa svojam miljenicom Tropikal Disko.</p>		
Subota 20.05.	<p><i>Psihoedukativna radionica za LGBTI zajednicu</i></p> <p><i>Coming out</i> radionice se sprovode u sklopu projekta „Coming out“ u okviru kojih, sa LGBTI zajednicom, razgovaramo o procesu autovanja, porodičnoj i društvenoj podršci. Projekat se realizuje uz podršku Planet Romeo fondacije.</p>	Tuzla	Dajana Bakić dajana@toc.ba

Subota 20.05. 19:00	Predavanje Jelene Nidžović <i>Lezbejske i srodne prečutnosti srpske književnosti</i> Strategije prečutkivanja možda pristaju nekim ljudima no mi nismo ti ljudi. Predavanje koje će razotkriti neke simptomatične junakinje, teme i motive iz tradicionalnog fonda narodne književnosti, književnosti srednjeg vijeka te iz perioda pozognog romantizma, moderne zaključno sa tekućim književnim stvaralaštvom.	Banja Luka	Vesna Malešević unsageto@gmail.com 065 730 343
Subota 20.05. 20:30	Bosanskohercegovačka premijera filma "Because of What is" Film prati tri aktivista_ice različitog porijekla i prošlosti. Pratimo njihove misli o tome šta znači suprostaviti se normativima i biti radikalan. Ovaj kratki film je nastao za šest dana u sklopu radionice Ethnocineca Film Festival. Autorke filma su Lena Kühleitner, Inés Bacher i Christina Ryan.	Banja Luka	Vesna Malešević unsageto@gmail.com 065 730 343
Subota 20.05. 21:00	Trans Krug 01 Otvorena diskusija na temu lokalnih i BiH transrodnih zajednica. Namijenjena svim transrodnim osobama koje žele da se upoznaju i umreže u cilju ostvarivanja trenutne i buduće podrške, informisanja, zapošljavanja i druženja. Razgovaramo o	Banja Luka	Lidija Drakulić dkcincel.booking@gmail.com 066 913 242

	problemima sa kojima se svakodnevno susrećemo. Na kraju diskusije dogovorićemo bezbjednu online mrežu transrodnih osoba na lokalnom i bh. nivou, te dogоворити sljedeću sesiju.		
Subota 20.05. 23:00	<p>Nastup marie Cherie</p> <p>Lana Prerad je aktivistica i muzička rezidentica u bečkom AU. U svoje setove upliće aktivističke ideje, jasnoću paska, šljokice diska, Afriku tehna i misticizam Orijenta.</p> <p>Nastup Nine Hudej i Nine Belle, Djane sa sjedištem u Ljubljani</p>	Banja Luka	Miladina Grujić Maja Kiuk nvo.buka@gmail.com
Od 24.05. do 06.06.	<p>Street Arts Festival queer grafitti</p> <p>Kao organizacija, ali i LGBTI zajednica, oslikavat ćemo neki od zidova u Mostaru. Cilj je ukazati na postojanje LGBTI osoba u Mostaru i Hercegovini, reprezentacija istih, te zauzimanje javnog prostora.</p>	Mostar	LibertaMo Kristofer Andrić andric.kristofer@gmail.com Andrea Perić andreaperic007@gmail.com
23 - 24.05.	<p>Trening s tužiocima i sudijama</p> <p>Dvodnevna obuka za sudije, sutkinje, tužitelje_ice o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, govoru mržnje i diskriminaciji počinjenoj na osnovu seksualne orijentacije, rodnog identiteta i spolnih karakteristika. Cilj</p>	Učešće u događaju samo sa pozivnicom	Sarajevski otvoreni centar Jozo Blažević jozo@soc.ba 033/551-000

	<p>obuke je upoznavanje pravosudne zajednice sa unapređenjem antidiskriminacionog i krivičnog zakonodavstva i prakse u oblasti zaštite ljudskih prava sa naglaskom na LGBTI osobe kao marginaliziranu društvenu grupu,</p> <p>Aktivnost se realizuje uz finansijsku podršku Fondacije Heinrich Böll Stiftung.</p>	
--	---	--